

יריחו - עיר עברית

ב"ה, ירושלים, כ"ח באדר א' התשל"ג

תכוון העבירות

עמוד

פרק

1	מ ב ו א
1	1. יריחו כצומת דרכיהם
2	2. יריחו על גבול המדינה
ושערה המזרחי
2	3. נמל תעופה בין-לאומי
3	4. תיירות
3	5. אקלימה של יריחו
4	6. אפשרויות פיתוח העיר
4	7. עיר ואמ
5	8. תעסוקה
6	9. מיקום העיר העתידה
10. בסיסי :	
א. מערכת צירים מרכזיות-ארצית	
ב. תכנית מיתאר כללית	
ג. בקעת הירדן - מערכת היישובים	

"ויהי בהיות יהושע ביריחו.....
ויאמר שר צבא ד' אל יהושע של
בעליך מעל רגליך כי המקום אשר
אתה עומד עליו קודש הוא, ויעש
יהושע כן".

(יהושע ח', י"ג-ט"ו)

יריחו - עיר עברית

מברא

מאז כבש יהושע בן נון את יריחו, לפני שלושת אלף שנה, מהוות העיר
נקודת מפתח לעם היהודי.

משר דורות רבים ישבו בה יהודים וגם כאשר הורחקו ממנה חזרו והתיישבו
בה; יריחו ידועה תקופות זוהר במשך קיומה, ובזמן שלטון בית חסונאי
והורדוס הגיע לשיא גודלה. עם ירידת מספר התושבים בארץ ירדה גם
קרנה של יריחו, אך ישוב היהודי התקיים בה ברציפות עד המאה השמינית
לספירה. בתקופה הציונית המchodשת, במאה שבעה ותחילת המאה הבוכחת,
ביסו שוב יהודים לישבה אך בהצלחה חלקית בלבד. בתקופה זו של תקומה
מדינת ישראל העצמאית וה�שות חזון הדורות אנו חוזרים אל העיר ומנסים
להביא לכל הגשמה חלום ישן.

אנו מנסים לשלב חזון זה במציאות הקיימת הארץ ולהקים עיר עברית
המנצלת את הפוטנציאלי הקיים בה ולשלבה בשאית העתיד למזרח תיכו רוגע.

חשיבותה של יריחו והעקרונות המנחים אותנו בתכנונה מפורטים להלן.

1. יריחו כצומת דרכי

שתי דרכים חשובות עוברות את הארץ לאורכה: המערבית, העוברת לאורך
חוף הים-התיכון, והמזרחית, העוברת בבקע הירדן. בו בזמן שלאורך
"דרך הים" פזורות ערים מרובות וגדולות בצפיפות רבה, הרי לאורך הדרך
המזרחית, דרך "הבקע", מצויות שתי ערים בלבד, אף הן קטנות יחסית -
טבריה וailat. המרחק בין שתי ערים אלו הוא גדול מאוד ומחיב לפחות
עיר אחת נוספת ביןיהן.

המקום המתאים להקמת עיר זו היא הנקודה בה דרך הרוחב החשובה בארץ – זו המחברת את דרך האורך המערבית עם דרך האורך המזרחיית והעוברת בירושלים הבירה – מגיעה לבקעת הירדן. מקום זה הוא יריחו.
(ראה נספח א')

2. יריחו על גבול המדינה ושערה המזרחי

בקעת הירדן היא הגבול המזרחי של המדינה. כל עוד אין שלום עם ירדן אין להשיר איזור זה מאוכלס בישוב כפרי מועט תושבים. עיר במרכז הבקעה – באזור יריחו – תוכל להבטיח שיהיה במקום כוח האדם הדרוש להגבה מרחבית עיליה.

כבר כיום עוברים מרבית הנוסעים והסחרות מגדה אחות של הירדן לשניה דרך גשרי הירדן ליד יריחו. אם תחול בעתיד נורמליזציה של היחסים עם ירדן, ונמלי ישראל ישמשו לירדן מוצא לים התיכון – הרי יגדל מאוד זרם הנוסעים והסחרות שייעברו דרך יריחו, שכן הדרך מרבת עמו לירושלים, לתל-אביב ולנמלי הארץ עוברת ביריחו.

(ראה נספח א')

יתר על כן, הרי אילת ועקבה הן נמלי נפט וסחרות לאפריקה ולמזרח הרחוק. העורק צפון-דרום, דרך בקע הירדן, יגדל בחשיבותו ויהפוך דרך עיקרית לים התיכון, הן דרך ירושלים והן דרך עמוק יזרעאל. בנוסף. לכבישים מעבור ביריחו גם תנועת רכבות באותו הציריים.

יריחו תהיה בתנאים אלה שערה המזרחי של המדינה וצומת דרכיהם חשוב. השירותים שיהיה עלייה לספק יאפשרו לה גידול ופיתוח.

3. נמל תעופה בין לאומי

עם גודל האוכלוסייה הצפוי יידרש נמל תעופה למטוסים גדולים אשר ישרת את ירושלים וסביבתה. בקרבתה הבלתי אמצעית של ירושלים נתקל פיתוח נמל תעופה בינלאומי בקשרים גיאוגרפיים. המקום הקרוב המתאים לכך הוא המישור שבקרבת יריחו. נמל תעופה זה ישרת גם את תנועת-התיירות אל נקודות הנופש הפזוריים לאורך חוף ים המלח ואל מוקדי התיירות אשר יפתחו ביריחו ובסביבה.

4. תִּיְירוֹת

אקלימה של יריחו מוצטיין בחורף חם יחסית דוגמת חופי ים המלח ובקעת הירדו, ולכון סביר ביותר שתפתח בה תיירות חורף בקנה מידה גדול.

משר תקופות רבות בהיסטוריה הייתה יריחו עיר קיט חורפית, אשר התנאים בה אפשרו מנוחה ורגיעה בבתי מלון; מאידך, תרמה קרבתה לערים המרכזיות ירושלים ורבת עמו, להפתחות מעונות חורף לתושבי ערים אלו ואחרות.

קרבתה של העיר למועדן הרפואי שלאורן חופי ים המלח, מאפשרת פיתוח תיירות רפואי בקנה מידה בין לאומי ביריחו, וכן אספקת שירותים לבתי המלון הפזריים לאורן ים המלח.

בקבבת העיר קיימים מספר אתרים תיירות אשר הם כשלעצמם יכולים להיות מוקד משיכה לתיירים. בין אתרים אלו ניתן למנות את: תל יריחו, ארמוןנות החורף בМОצא ואדי קלט, ארמון הישאם, בתיה הנטען בנערו ויריחו, מבצרי המצוקים, מבצרי הירדו ועוד רבים. כל אלו יכולים להכלל בסিורים שייערכו מתוך העיר עצמה, הן לתיירות חוץ והן לתיירות פנים.

5. אקלימה של יריחו

יריחו מצטיינת, כאמור, בחורף נוח וחם יחסית. מינימום הטמפרטורה איינו יורדת, למעשה, לעולם מתחת ל-4 מעלות צלזיוס. כמות המשקעים היא כ-150 מ"מ לשנה (ממוצע של 30 שנות מדידה). זאת היא כמות נמוכה יחסית, שאין בה כדי להפריע לנוחות התיירים בחורף, אך לעומת זאת מתאפשר בתנאים אלה גידול צמחייה המשווה לאזור - לפחות בקייז - הרגשה מיושבת ולא מדברית.

במה שנוגע לקייז, הרי הוא חם ובעשות השיא החום הוא כמו באילת. מאידך, הרי הרוחות המערביות, המנסבות באזורי ובעיקר לרגלי "מצוק העתקים" בנפילתן מן ההר, מביאים לכך שהעיר מצטננת לקרהת ערב מוקדם יותר מאשר אילת.

יתרונו נוסף באזורי השקע שבביב ים המלח, שיריחו היא חלק ממנו, היא קריינת המשמש הפחותה יחסית. זהה תוצאה מכך שהקרניים האולטרו-סגוליות נבלמות על ידי שכבות האטמוספירה הנוסףות המצוויות באזוריים שהם מתחת לפני הים. מעשית אפשרות תכוונה אקלימית זו של אזור יריחו, שהייה מושכת יותר בחוץ, בגדיל ים, מבלתי שיגרמו שיזוף יתר או כוויות בעור.

6. אפשרויות פיתוח העיר

יריחו ממוקמת לרגלי "מצוק ההתקים" של השבר הסורי אפריקני, במישור בעל נטיה מזרחית ומעט דרומה, אל הירדן וים המלח. רום העיר כ-300-מ' לערד. המישור הינו רחב ידים ו משתרע צפונה, דרומה ומזרחית. ההשקה הכלכלית בתשתיות במישור, היא נמוכה יחסית, ופוטנציאל הפיתוח העירוני גדול, כי ישנו קרקע מתפתחת לבניה בקרבת העיר. איזור תעשייה בקרבת ים המלח יאפשר פיתוח תעשייה הקשורה באוצרות ים המלח, ומצד שני, תעשייה הקשורה למוציארי החקלאות מימי בקעת הירדן הדרומי וחוף ים המלח.

ביריחו ישנו פוטנציאל מים עשיר אשר יכול לספק צריכת עיר בסדר גודל של 200,000 תושבים ומעלה. הספקת המים הינה דבר חיוני בעיקר באיזורי סִפְהַמְּדָבָר, וביריחו הספקת מים זו הנה במחיר זול יחסית משום שאין צורך ביבוא מים מרחקים או בתפלתם. בקרבת העיר נובעים מעינות שתופוקתם כ-31 מיליון מ' מעוקב לשנה וטיבם מצוין. מקידוחים ניתנו אף להפיק יותר, מכאן שפוטנציאל המים העומד לרשות העיר הוא גדול מאד.

7. עיר ואמ

לאחר מלחמת ששת הימים התבסס חקלאות אינטנסיבית בבקעת הירדן ולאורך חוף ים המלח.

לכל מימי בקעת הירדן הדרומית וαιזור ים המלח, מארגמן (או אף מחולה) בצפון ועד עין גדי בדרום, אין עיר שתספק שירותים נדרשים, ועל אנשי משקים אלו להעזר בערים דוגמת חיפה או תל-אביב. אומנם מתוכננים מרכזיים כפריים באיזור אך אלה אינם יכולים לספק שירותי של עיר, ולכן מתעורר הצורך להקיט עיר צזו. יריחו ממוקמת בבקעה וכאמור גם הדרכים הראשיות מובילות אליה ולכן נוח להגיעה אליה (ללא צורך עלות בהר או אף להגיע למישור החוף של הארץ לקבלת שירותי אלו).

(ראה נספח ג')

8. תעסוקה

המכנית לפתח צפון מערב ים המלח, אשר הוכנה על ידי חטיבת ההתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית, מדגישה כי פוטנציאל האיזור טמון בעיקר בתיירות ורנופש. הפוטנציאל התיيري מתבסס על תוכנות המרפא של ים המלח והמעינות המינרליים הסמוכים אליו, וכן על אקלים החורף, הנוף המדברי, ואתרי טבע והיסטוריה הפתורים בקרבת מקום.

בהתאם לתכנית הבנייל יפותחו באיזור מתקני מרחץ והארחה, חניונים ושרותי חוף, בד"כ ברמה עממית וכן שירותי רכב.

תכנית המועסקים נובעת מהיקף האירוח ומועסקים בשירותי נופש ותיירות.

תחזית ביקוש לחדרי מלון ומועסקים הוא כדלקמן:

השנה	מרפא	כללי	ס"ה מיטות	ס"ה חדרים	אחרים	ס"ה מיטות	ס"ה מועסקים
1250	3060	1700	350	500	850	1985	
2500	6120	3400	700	1000	1700	1995	

נראה לנו כי למרות תחזית זו, שהוכנה כאמור עבור ההסתדרות הציונית, יתגשו רק כמחצית מקומות העבודה מבין תושבי המקום, הרי מדובר ב-650 עובדים בדרגים שונים.

מלבד אלו צפואה ביריחו תעסוקה בשירותי תיירות נופש ודרך, בכלל זה שירותי חוף, מסעדות ומסעדות, שירותי רכב ותחבורה, חניות ושירותים אישיים סה"כ כ-1,000,000 מועסקים מהם כ-700 תושבי המקום.

סה"כ 1,350 תושבים המועסקים בענף העתיד להוות בסיסו הכלכלי העיקרי של היישוב.

ענפי כלכלה אחרים

הרבית התעסוקה שאינה בתיירות ביישוב המוצע תחילה שירותי להיקף, ההתיישבות באיזור כולו, ולגודל העיר עצמה. בכלל זה מועסקים בבניה, תחבורה, מלאכה, שירותי מסחר, ציבור, תשתיות ושירותים אישיים.

לא ספק ניתן להכליל בין אוכלוסי היישוב מספר ניכר של תושבים המועסקים מחוץ ליישוב. קרבתו הרבה לירושלים, למעלה אדומים, למפעלי ים המלח ולישובים בבעקבן - אפשרו זאת.

להלן הצעה להרכבת מועסקים ביריחו בת 10,000 תושבים.

<u>סה"כ</u>	<u>בנושא אירוח</u>	<u>בשירותות מקומי</u>	
650	650	---	מלונאות
300	100	200	תחיםורה
300	50	250	בנייה ועבודות ציבוריות
500	150	350	מסחר כספים וביתוח
800	50	750	שירותים ציבוריים
500	200	300	שירותים אישיים
300	150	150	תשיה מלאכה ושירותי דרך
650	---	650	עובדים מחוץ למקום
<hr/> 4,000	<hr/> 1,350	<hr/> 2,650	ס.ה.כ

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה הינו 40% מכלל האוכלוסייה.

9. מיקום העיר העתידה

התיכנון הכללי, בהתחשב בתנאים הגיאוגרפיים ובעיר הקיימת, מחייב מיקום בתி המלון ומרכז התעשייה בצמוד למצוק העתקים, שם מזג האוויר הוא הנוח ביותר והנוף היפה ביותר. אזור המגורים יהיה בצמוד לעיר הקיימת, תוך התחשבות מלאה בשימוש אופיה של העיר וברגשות תושביה. אזור התעשייה ימוקם דרומית לעיר - בכיוון לים המלח. נמל התעופה ימוקם במישור שמצפון לים המלח. (ראה נספח ב')

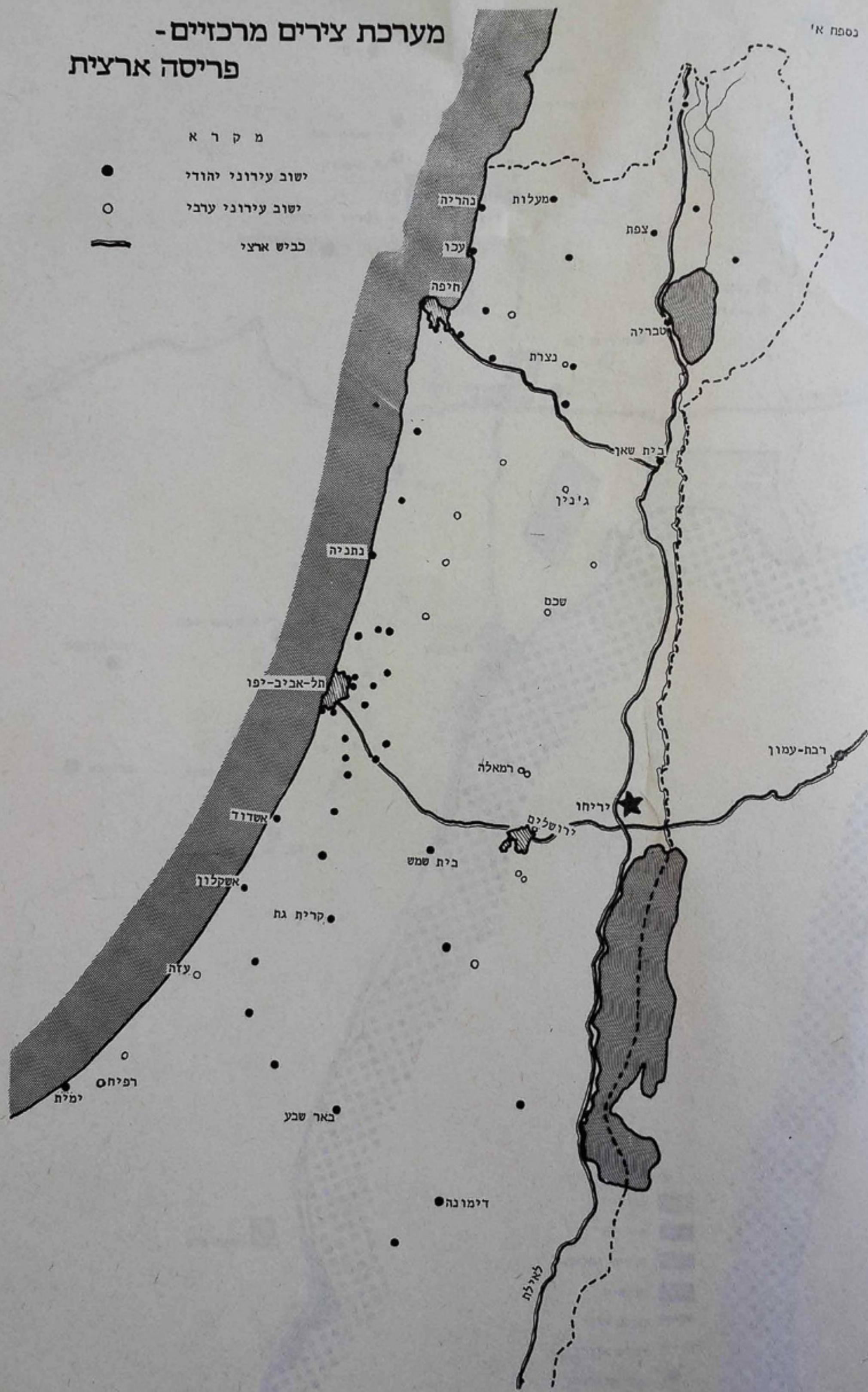
הבנייה תהיה מותאמת לסביבה ולתנאים האקלימיים. מקורות המים הרבים אפשרים תכנון גנים בתוככי העיר, שייתנו לה אופי מיוחד ויפיגו את החום בקייז.

הוכן ע"י המהנדס גד קופל - חבר גרעין יריחו.

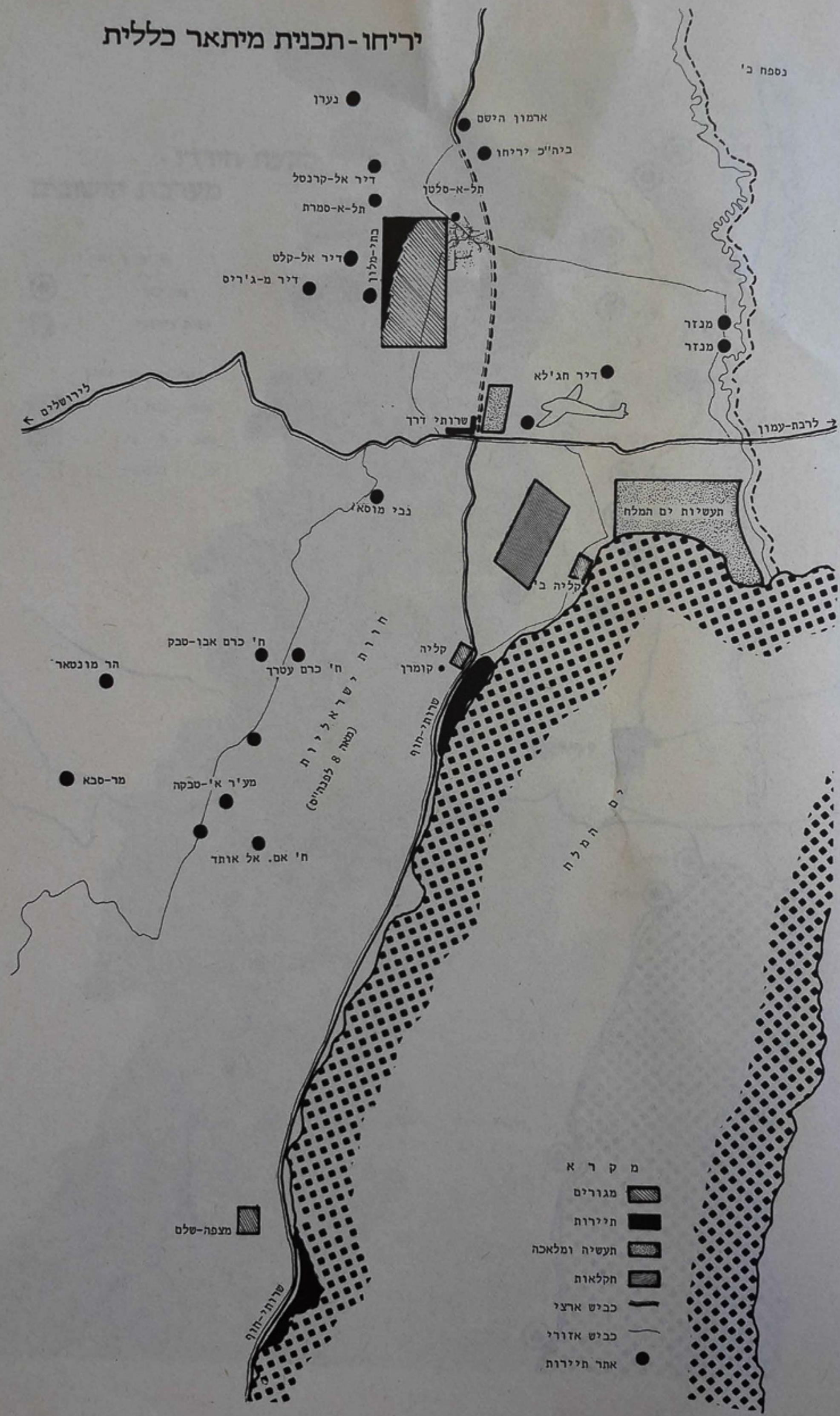
פרק 8 הוכן ע"י עוזי גדור - מרכז השלטון המקומי.

**מערכת צירים מרכזיים -
פריסה ארצית**

صفה A'

יריחו - תכנית מיתאר כללית

בקעת הירדן - מערכת היישובים

